

ДОШКІЛЬНЕ ВИХОВАННЯ

8

«РАДЯНСЬКА ШКОЛА»
1960

ба й тут, у дитячому садку, бути уважними, старанними під час занять. На закінчення зустрічі діти прочитали вірші, показали вчительці свої роботи.

Велике значення для виховання в дітей сумлінного ставлення до майбутнього навчання в школі мали неодноразові зустрічі з першокласниками — колишніми вихованцями нашого дитячого садка, які досить часто нас відвідують. Деякі зустрічі з школярами були спеціально підготовлені.

Так, у гості до старшої групи прийшли відмінники I класу зі своїми книжками й зошитами. За моїм проханням вони розповіли про своє навчання в школі. «Я старався добре вчитись, сказав Толя, у мене в таблиці всі п'ятірки». Діти розглянули таблицю Толі, його зошити. У невимушеній бесіді наші маленькі гості розповіли про товариську допомогу у навчанні, про обов'язки, які вони виконують в своєму класі: працюють «санітарами», прибирають класну кімнату, чергують.

Ознайомлення з життям школи і школярів доповнювалось показом художніх картин, доступних розумінню дітей, альбомів.

Для альбомів добирали яскраві кольорові ілюстрації з журналів. Ці альбоми, виготовлені дітьми, ми ви-

користовували для вільного розглядання, для складання оповідань, у творчих іграх «у школу».

Протягом року ми розглядали на заняттях художні картини і вели бесіди за їх змістом. Наприклад, картини художника Решетнікова «На канікули», «Знову двійка». Ці заняття проводили у загальному плані ознайомлення дітей з навколишнім життям.

Ознайомлення з окремими творами художньої літератури, демонстрування відповідних діафільмів допомогли нам виховати у дітей інтерес до школи.

З неослабною увагою діти слухали оповідання Г. І. Ульянової про шкільні роки В. І. Леніна. В бесіді з приводу прочитаних оповідань я поставила мету — показати дітям на образі Володі Ульянова, яким повинен бути учень.

Наприкінці навчального року діти подивилися діафільм «Першокласниця», який наочно ознайомив їх з шкільним життям, з правилами для учнів, з обов'язками чергових. Вони побачили, як всі школярі прагнуть добре вчитись, люблять свою школу.

Систематичне і продумане ознайомлення дітей 6—7 років з школою дало свої плоди — позитивно вплинуло на розвиток дітей, викликало значний інтерес до школи.

Про недоліки у підготовці дітей до школи в дитячих садках

Ю. СУШКО,

вчителька середньої школи № 117 м. Києва

Перед дитячими садками і школою стоїть завдання встановити наступність у вихованні та навчанні дитини. Дитячий садок повинен підготувати дитину до навчання в школі, прищепити їй певні вміння і навички, виховати у неї дисциплінованість, вміння слухати, зосереджуватись тощо.

Про підготовку дітей до школи

багато писалось і говорилося. Велику роботу проводять дитячі садки в цьому напрямку. Проте в підготовці дітей до школи є ще немало хиб.

Перший клас я веду не один рік. Цей багаторічний досвід дозволяє мені зробити висновок: у вихованні деяких дітей, які прийшли до школи з дитячих садків, є багато недо-

В школі...

ліків. А тим часом діти були в колективі, і керували цим колективом, мабуть, досвідчені педагоги.

В цілому вихованці дитячих садків більш розвинені, вони люблять оповідання і казки, вміють вірно зробити висновки.

Програма дитячого садка передбачає підготовку дітей до навчання в школі. Але окремі педагоги-вихователі готують дітей гірше, ніж вони це мусять робити, не добиваються того, щоб усі діти оволоділи програмою. Вчителям перших класів доводиться в першому півріччі працювати з потроєною енергією, щоб надолужити прогаяне в дитячих садках.

Наведу приклади недоліків у поведінці першокласників, що виховувались в дитячих садках.

У багатьох із них немає навиків культурної поведінки: стриманості, скромності, ввічливого ставлення до старших і товаришів. Неприємно вражає недисциплінованість, неорганізованість, хорові відповіді бага-

тьох дітей. Увага деяких дітей розпорошена. Вони не вміють зосередитись, не уважно слухають розповіді вчителя. Слова вчителя, звернені до всього класу, не «доходять» до окремих учнів, внаслідок чого чимало часу йде на індивідуальні зауваження. Бажаючи висловити свою думку з приводу того чи іншого питання, учні нерідко перебивають учителя. Відповідають хором, вигукують з місць. Все це свідчить про те, що в деяких дитячих садках дошкільникам не прищеплюють уміння слухати і з одного слова виконувати вказівки дорослого. Учням з перших днів навчання треба було говорити по кілька разів, щоб вони виконували будь-яку роботу або розпорядження вчителя:

— Іро, приברי з парти крихти від сніданку!

— Зараз, Юліє Петрівно.

Дівчинка біжить до парти, але помічає у руках подруги новий пенал, зупиняється біля неї і роз-

мовляє, забувши про слова вчителя. Це змушує мене нагадати Ірі про те, що вона чергова, що вона повинна слідкувати за порядком у класі, тим більше — не залишати неприбраним своє місце. Деякі учні вміють непогано доглядати квіти, прибирати в класі, але своє робоче місце часто залишають брудним.

На перших уроках я помітила, що майже половина учнів невірно тримає олівець. Ось Сергійко так стискає олівець, що рука у нього тремтить, а Петро і Оленка тримають олівець біля самого «сердечка». Вони водять ним по паперу й одночасно розмазують руками написане.

У дитячих садках нерідко допускаються помилки в підготовці дітей до навчання грамоти. У деяких дошкільних закладах навіть навчають дітей писати і читати, але здійснюють це неправильними методами, внаслідок чого діти, які приходять до першого класу, знають букви, але читають невірно (складаючи окремі букви в слово — ми-а ма, ми-а-ма, мама!). Це заважає вчителю в роботі.

Необхідно звернути увагу в дитячому садку на правильну посадку дитини, на вміння вірно тримати олівець. Більше треба працювати над розвитком кисті руки дитини.

Зокрема, під час занять з фізкультури слід запроваджувати такі вправи, які б розвивали м'язи кисті руки.

В дитячих садках недостатньо проводиться робота над розвитком уявлень «право» і «ліво» у дітей.

Якось я звернулась до класу:

— Діти, покладіть книжки справа і вийміть зошити.

На обличчях учнів — розгубленість. Вони переглядаються, перешіптуються. Я проходжу по рядах і бачу, що книжки лежать в кого праворуч, а в кого ліворуч, а дехто навіть не зрушив книжку з місця. Такі учні безпорадно обертаються, щоб побачити, куди поклав книжку сусід.

Переважає більшість дітей, які прийшли до першого класу з дитячих садків, вміє рахувати до десяти,

як цього вимагає програма. Деякі діти знають цифри. Це добре. Але були й такі діти, які не знали, скільки буде, якщо до одного додати один. Подібних недоліків можна було б уникнути, якби в дитячих садках звертали на це належну увагу, домагалися, щоб всі діти оволоділи програмою. Адже можна ще в дитячому садку навчити дітей рівно сидіти, правильно тримати олівець, прищепити їм певні навички поведінки в колективі.

Деякі вихованці дитячих садків не діляться з товаришами. Так на уроці малювання хлопчик Юра стискає в руці з десяток кольорових олівців і жодного не хоче дати й на хвилину товаришеві.

Є випадки, коли діти, що прийшли з дитячих садків, не вміють додержувати даного слова, після пробачення зараз же роблять порушення (підказують, бігають по коридору, голосно розмовляють під час перерв тощо). Цих вад менше у дітей, які прийшли у дитячий колектив вперше.

В дитячих садках не всі вихователі ведуть систематичну і наполегливу індивідуальну роботу з окремими дітьми. Від так званих «трудних» дітей не можна «відмахуватись». Так було з Петриком — хлопчиком нервовозбудженим і нестриманим. Замість наполегливої роботи з ним, уважного і тактовного виховання в колективі, вихователька намагалась ізолювати його від колективу (ставила в куток, забороняла бути з дітьми).

Іноді на заняттях, прогулянках, що проводяться в дитячих садках, має місце деякий формалізм. Про це може яскраво свідчити бесіда виховательки з дітьми під час прогулянки до новозбудованого будинку. Вихователька запропонувала дітям ряд запитань:

— Діти, хто будував будинок?

— Робітники.

— Як звуться робітники, які складають будинок з цегли?

— Муляри.

— В новому будинку поклали паркет. Хто кладе паркет?

— Паркетники.
— В новому будинку необхідно провести світло. Хто повинен провести його?

— Електромонтер і т. д.
Цілком зрозуміло, що така бесіда не викличе в дітей ніяких почуттів, не зацікавить їх, не дасть ніякої користі.

Бесіди повинні активізувати дітей, бути цікавими, захоплюючими, емоційними.

Чимале значення в справі підготовки дітей до школи, до самостійного життя має трудове виховання. Самостійне одягання, прибирання виготовлення іграшок, вміння користуватись у повсякденному житті молотком, ножицями, голкою, лопаткою, пилюкою, граблями, поливальною і т. ін.— все це ефективно допоможе підготувати дитину до школи.

Проте в нашій школі були такі діти з дитячих садків, що не вміли пришити гудзика та зав'язати вузлика.

Повноцінне виховання дітей немислиме без тісної взаємодії вихователів дитячих садків, учителів і батьків.

Вчителі перших класів повинні ознайомитись з програмою старшої групи дитячого садка, з режимом

дня і змістом виховної роботи, а також відвідувати заняття в дитячому садку.

Вихователі старших груп, в свою чергу, повинні ознайомитись з програмою першого класу, з шкільним розпорядком, а також бувати на уроках в перших класах. Необхідно скликати періодичні педагогічні наради, на яких будуть обмінюватись думками вихователі старших груп та вчителі перших класів. На батьківських зборах у дитячих садках потрібно частіше ставити питання про виховання дошкільника в сім'ї.

У формуванні готовності дитини до школи неабияке значення має наближення умов діяльності дитини в старшій групі та на початку навчального року в першому класі.

В першому півріччі слід запроваджувати ігрові прийоми у навчанні першокласників, оскільки діти ще не звикли тривалий час перебувати в одній позі.

Бажано було б, щоб вихователька старшої групи складала і передавала вчителю першого класу коротеньку характеристику на дітей, що вступають до школи. Це полегшить роботу вчителів першого класу, допоможе їм швидше вивчити індивідуальні особливості своїх учнів.

Наш перший досвід навчання дітей грамоти

М. МАРІКО,

вихователька дитячого садка № 212 м. Києва

Останні роки питання підготовки дітей до оволодіння грамотою в школі особливо хвилює педагогів дитячих садків, вчителів і батьків. Життя показує, що наші діти ростуть допитливими, жадібними до знань. У дітей п'яти-шести років, зокрема, спостерігається великий інтерес до оволодіння грамотою.

Діти цього віку дуже часто самі навчаються грамоти, переймаючи це вміння в сім'ї від старших братів і сестер, від своїх одноліток в дитячому садку. Якщо в старшій групі дитячого садка є діти, які

уміють читати, то часто можна бачити, що інші діти оточують їх і просять навчити читати. Природно, що без кваліфікованого керівництва багатьом це дається нелегко.

Особливо великий інтерес до читання у дітей 6 років. Кожна цікава книжка приваблює, і хочеться самому прочитати її, а тут ще батьки купили «Буквар». Дитина обов'язково принесе його в дитячий садок показати виховательці, товаришам, поділитись своєю радістю. І якщо буквар попав до рук дитини, вона обов'язково навчиться хоч